

Thuisblijvers kregen dit weekeinde een kans hun militairen in Uruzgan kort te zien. Maar na een kort contact met Tarin Kowt viel de satellietverbinding zaterdag uit. Pas uren later werd duidelijk waarom.

Kalkar

Jacqueline (42) uit Brunssum had zich er zo op verheugd. Omdat haar dochter Larissa (20) zaterdag de basis niet hoefde te verlaten voor een patrouille, was zij een van de gelukkigen die via een live satellietverbinding haar dochter in Deh Rawod zou kunnen zien. Van 13.11 tot 13.15 uur zou het een-op-een contact in de sporthal van pretpark Wunderland in het Duitse Kalkar duren.

In de volle zaal met ongeveer achthonderd vrienden en familieleden komt iets na 10.00 uur een verbinding met Tarin Kowt tot stand. Op een groot beeldscherm is commandant Huub Klein Schaarsberg voor de vlag van het 42e pantserinfanteriebataljon Limburgse Jagers te zien. Hij heeft de leiding over de 500 Nederlandse militairen in Uruzgan en vertelt dat de militairen in Deh Rawod een zware klus hebben maar dat het programma voorspoedig verloopt. In COP (Combat Out Post) Tabar, de meest primitieve buitenpost, vindt op het moment dat hij spreekt een overleg met Afghaanse stamoudsten plaats. Klein Schaarsberg vertelt ook over het gewaardeerde optreden van Jan Smit en de vertoning van de film Avatar en dat er nu keihard aan wordt gewerkt om straks de WK-wedstrijden op alle posten te kunnen bekijken.

Dan is het woord aan plaatsvervangend commandant Bart van de marinierscompagnie, die de eerste geliefden en familieleden van de militairen teleurstelt. De mariniers hebben voor een grote operatie op tien man na allemaal de basis verlaten en gesprekken met het thuisfront zijn daardoor niet mogelijk. Bart vertelt over het intensieve contact met marinier Erik die zwaargewond raakte door een bermbom (IED) die in april aan twee mariniers het leven kostte. Erik zou momenteel in het Militair Revalidatiecentrum in Doorn goed herstellen. En commandant Robin van het verkenningspeloton vertelt over de Quick Reaction Force (QRF) waar ze bij toerbeurt aan deelnemen om patrouilles in gevaar te ondersteunen. "Vorige week zijn we als een speciale eenheid naar de vondst van een hoeveelheid wapens, waaronder granaten, gegaan. Op de terugweg wees een burgerlid ons op een IED (Improvised Explosive Device) die gemarkeerd was zodat spelende kinderen niet gewond zouden raken. Met de explosievenopruimingsdienst hebben we die bermbom onschadelijk gemaakt door het ding deels ter plekke op te blazen."

Twijfel Als het contact met Deh Rawod vervolgens niet lukt, wordt er melding gemaakt van een technische storing. Op dat moment, kort voor het middaguur, is al bekend dat er sprake is van een black hole waarbij alle communicatie wordt platgelegd vanwege een TIC (Troops in Contact, militaire aanduiding voor een gevecht). Gespreksleider en generaal Michiel van der Laan weet dan al van een incident maar wil geen paniek veroorzaken. Rond 13.00 uur wordt gemeld dat de gesprekken via de satellietverbinding niet meer doorgaan. Van der Laan: "Om te

voorkomen dat er onvolledige informatie via derden naar Nederland zou lekken terwijl wij de familieleden van de getroffen en nog niet hadden ingelicht.” Op het grote scherm in de sporthal van Wunderland worden nog vrolijke filmpjes vertoond van militairen die op stampende housemuziek staan te dansen met Afghaanse kinderen en spannende beelden van gevechtshandelingen. Jacqueline is teleurgesteld omdat ze weet dat haar dochter Larissa zich er in Deh Rawod erg op had verheugd. Maar ze houdt zich groot. Kort voor de uitzending van Larissa begin maart was haar moeder erg bezorgd. "Die periode was heel heftig. Toen ze eenmaal weg was, kwam er rust. Nu gaat het heel goed. Ze laat regelmatig iets van zich horen. Over haar werk krijgen we weinig informatie, maar misschien kun je het ook beter niet weten. 'Ik vertel het wel als ik weer thuis ben', schrijft ze dan. En ze geeft haar bestellingen via de mail door. Speelfilms op dvd, koekjes en snoepjes. Laatst moest ik haar zelfs een extra bikini sturen en nu wil ze weer chocoladen rozijnen. Eens in de twee weken sturen we een pakketje naar Afghanistan.”

De twijfel slaat bij Jacqueline pas toe als een uur later de familieleden van twee militairen worden omgeroepen. Van der Laan: "De familie van Luc Janzen en twee van de gewonde militairen waren in Nederland al geïnformeerd, de relaties van de andere twee gewonden waren in Kalkar." Jacqueline kreeg op dat moment het vermoeden dat er iets niet klopte. Bij gebrek aan live contact laat ze met haar man Michel nog een groet aan Larissa achter op een groot vel papier dat straks op de basis komt te hangen. Gesneuveld Eenmaal thuis in Brunssum heeft Jacqueline haar dochter per mail verzocht iets te laten horen. "Ik wist toen nog niet van het incident, maar ik vermoedde al dat er iets mis was. Pas om half acht 's avonds kwam het bericht over de gesneuvelde militair en de beschietingen op Kandahar Airfield." Zondag krijgt ze een telefoontje van een zwaar aangeslagen Larissa. "Ze vertelde dat ze vrijdagavond nog met Luc op de kamer had zitten kletsen en een gezellige avond had gehad. Toen leerde ze hem eigenlijk pas kennen en ontdekte ze dat hij ook uit Limburg kwam. Ze vond het afschuwelijk dat het meteen de laatste avond was. En zaterdag is ze vrij snel na het incident met een groep militairen, onder wie ook het beste maatje van Luc, naar de onheilsplek geweest om spullen op te ruimen. Dat was volgens Larissa heel heftig om te zien omdat de spullen in een wijde omtrek verspreid lagen. Mensen die getuige waren geweest van het dodelijke incident, raakten helemaal in shock en tot laat in de avond hebben ze er zitten kletsen en naar de sterren gekeken. Pas zondagmiddag was ze weer terug op Camp Hadrian in Deh Rawod en heeft ze mij gebeld. Ze zei te hopen dat ze dit niet meer mee hoeft te maken." Maandag kreeg Jacqueline nog een uitgebreide mail van Larissa. "Ze schreef dat de kist met het lichaam van Luc Janzen in een Chinook helikopter vanuit Tarin Kowt in een zogenoemde flyby over Deh Rawod is gevlogen. Ze stonden allemaal in eregroot en die ceremonie heeft een grote indruk op haar gemaakt. Ook heeft ze vandaag nog de spullen van Luc gesorteerd uit alles wat ze van de onheilsplek heeft meegenomen, zijn zonnebril terug in het hoesje gedaan."

Zondag is de tweede thuisfrontdag, waar nog eens zeshonderd mensen werden verwacht, gewoon doorgedaan. Van der Laan: "Die mensen konden we niet allemaal gaan afbellen. Bovendien hebben familieleden juist na zo'n incident veel behoefte aan informatie en contact." De aanwezigen hebben in een minuut stilte de gesneuvelde Luc Janzen herdacht terwijl diens foto op het beeldscherm werd getoond. Daarna hebben tientallen familieleden en geliefden nog kunnen praten met hun militairen in het uitzendgebied. In ruim vier maanden afwezigheid een klein momentje van visueel contact. In augustus komen de militairen weer naar huis.